

SKAUN KOMMUNE

Utvalgssaksnr: 0013/05
Arkivkode: S11 &13
Arkivsaksnr: 04/01756
Saksbehandler: Knut Nygård

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
0013/05	Formannskap	02.03.2005

SAKEN GJELDER:
HØRING - NOU 2004: HJEMFALL
HØRINGSFRIST 01.03.2005

SAKSDOKUMENTER:

1. Høring - NOU 2004: Hjemfall, høringsfrist 01.03.2005, datert 01.12.2004 (Ikke utsendt)

SAKSFRAMLEGG:

Hjemfallsutvalget har bestått av 12 medlemmer. Utvalget er delt i ett flertall og ett mindretall i de fleste spørsmål. Flertallet er også delt i en del spørsmål.

KS, LO og LVK (Landssammenslutninga av VasskraftKommuner) har avgitt en felles mindretallsinnstilling.

Ordningen med hjemfall ble innført for over hundre år sida for å sikre et nasjonalt eierskap til våre vannkraftressurser. Hjemfallsordningen gir private/utenlandske eiere tidsbegrensa konsesjoner, med vedelagsfri hjemfall til staten etter 60 år, mens offentlige eiere har evigvarende konsesjoner.

I dag er ca. 90% av vannkraftsektoren offentlig eid, 40% av kommuner/fylkeskommuner og 50% av staten, direkte eller indirekte. Ca. 10% er i privat eie, derav er 3.5% konsesjonsfrie, og 6,5% med hjemfall.

Dagens regler ved salg fra offentlige eiere til private -/utenlandske aktører:

Opprinnelig konsesjonstidspunkt	Uten salg	Hjemfallstidspunktet etter dagens regler
1950	Evig	2010
1960	Evig	2020
1970	Evig	2030
1980	Evig	2040

Slik reglene er utforma er det bortimot uaktuelt for private og utenlandske interesser å kjøpe seg inn, fordi det kan medføre kort konsesjonsperiode for kjøper.

Flertallet foreslår like regler for alle. Hovedinnholdet er at det gis en tidsbegrensa konsesjon på 75 år regna fra lovendringstidspunktet, og at konsesjonæren på hjemfallstidspunktet skal ha en ubetinget rett til en andel av det hjemfalte anlegget. 6 medlemmer av flertallet på 9 medlemmer foreslår at bare 2/3 hjemfaller, som innebærer at konsesjonæren får sitte med eierskapet av 1/3 til evig tid.

Mindretallets forslag til hjemfallsmodell er den såkalte transaksjonsmodellen, innebærer at offentlige eierskap med evigvarende konsesjoner videreføres, inntil det gjennomføres en konsesjonspliktig transaksjon. Enhver som kjøper likestilles. Det gis konsesjon på 60 år regna fra transaksjonstidspunktet, og med hjemfall til staten.

Valg av hjemfallsmodell vil etter rådmannens oppfatning vil få avgjørende betydning for framtidig eierskap av vannkraft- og naturressursene. Flertallsforslaget innebærer at konsesjonæren på hjemfallstidspunktet vil få et evigvarende eierskap til kraftanleggene. Denne retten til evigvarende eierskap vil øke markedsverdien til kraftanleggene, og forsterke salgspresset på disse ressursene. Et sannsynlig utfall vil være et betydelig utvalg til private evt. utenlandske interesser. Rådmannen ønsker ikke en slik utvikling, og synes at de samfunnsmessige interessene best sikres ved fortsatt norsk, offentlig eierskap av vannkraftressursene.

Det framgår av utredninga at forholdet til EØS-avtalen har stått sentralt i utvalgets arbeid. Det registreres at det er forkjellig syn som gjør seg gjeldende med hensyn til hvilken hjemfallsordning som er mulig i forhold til de forpliktelsene Norge har gjennom EØS-avtalen. Rådmannen synes dette er uholdbart, og det er avgjørende at det avklares med overvåkningsorganet ESA om hvilke føringer EØS-avtalen legger på framtidig hjemfallsordning.

Et flertall på sju går inn for å øke konsesjonslengden til 75 år, men mindretallet fortsatt ønsker 60 år. Rådmannen synes det ikke foreligger tilstrekkelige grunner for å endre dagens ordning. Det er viktig at hjemfallsinstituttet er reelt og robust, og når rådmannen også ønsker at det offentlig skal ha et tungt eierskap over kraft- og naturressursene. En konsesjonsperiode på 60 år ivaretar disse behovene best, slik rådmannen ser det.

RÅDMANNENS FORSLAG TIL VEDTAK:

Skaun kommune sitt syn på på NOU 2004:26 Hjemfall kan sammenfattes slik:

Hjemfallssaken gjelder hvem som skal eie de norske kraft- og naturressursene, og berører vitale verdier i det norske samfunn både i dag og i framtida. Etter Skaun kommune sin oppfatning må nye hjemfallsregler stimulere til at vannkraftsektoren fortsatt forblir offentlig eid.

Skaun kommune synes flertallets forslag til nye hjemfallsregler verken ivaretar de nasjonale interessersom foreligger, eller hensynet til fortsatt offentlig eie av vannkraftsektoren. Forslaget fra flertallet gir insentiver om raskt salg, som i så fall fører til at private og/eller utenlandske foretak sikres evigvarende eierskap i vannkraftsektoren. Skaun kommune støtter derfor mindretallets forslag til hjemfallsordning.

Staten må sørge for en avklaring på om hvilken betydning EØS-avtalen har for utforminga av framtidens konsesjons- og hjemfallsregler. Denne avklaring må foreligge før saken fremmes for endelig behandling i Stortinget.

Skaun kommune støtter forslaget om en konsesjonsperiode på 60 år.

BEHANDLING OG VEDTAK FOR SAKSNR. 0013/05 I Formannskap 02.03.05:

BEHANDLING:

Rådmannen forslag til vedtak enst. vedtatt.

VEDTAK:

Skaun kommune sitt syn på på NOU 2004:26 Hjemfall kan sammenfattes slik:

Hjemfallssaken gjelder hvem som skal eie de norske kraft- og naturressursene, og berører vitale verdier i det norske samfunn både i dag og i framtida. Etter Skaun kommune sin oppfatning må nye hjemfallsregler stimulere til at vannkraftsektoren fortsatt forblir offentlig eid.

Skaun kommune synes flertallets forslag til nye hjemfallsregler verken ivaretar de nasjonale interessersom foreligger, eller hensynet til fortsatt offentlig eie av vannkraftsektoren. Forslaget fra flertallet gir insentiver om raskt salg, som i så fall fører til at private og/eller utenlandske foretak sikres evigvarende eierskap i vannkraftsektoren. Skaun kommune støtter derfor mindretallets forslag til hjemfallsordning.

Staten må sørge for en avklaring på om hvilken betydning EØS-avtalen har for utforminga av framtidens konsesjons- og hjemfallsregler. Denne avklaring må foreligge før saken fremmes for endelig behandling i Stortinget.

Skaun kommune støtter forslaget om en konsesjonsperiode på 60 år.

Børsa, 03.03.05

Rett utskrift:

Kjellaug Brostrøm

Særiutskrift til:

Det Kgl. Olje- og energidept.
Postboks 8148 Dep, 0033 Oslo
Kommunenes Sentralforbund